

ARBETSLIVS- OCH JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 4/2007 rd

Regeringens proposition med förslag till lagstiftning om överföring av vissa uppgifter till inrikesministeriet

Till grundlagsutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 2 oktober 2007 en proposition med förslag till lagstiftning om överföring av vissa uppgifter till inrikesministeriet (RP 90/2007 rd) till grundlagsutskottet för beredning och bestämde samtidigt att arbetslivs- och jämställdhetsutskottet ska lämna utlåtande till grundlagsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- migrations- och Europaminister Astrid Thors
- kanslichef Markku Wallin, direktör Mervi Virtanen och lagstiftningsråd Tarja Kröger, arbetsministeriet
- lagstiftningsdirektör Pertti Laitinen och lagstiftningsråd Jorma Kantola, inrikesministeriet
- understatssekreterare Heikki Aaltonen, statsrådets kansli
- jurist Janne Metsämäki, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- direktör Markku Lemmetty, Akava r.f.

- juridisk ombudsman Hannu Rautiainen, Finlands Näringsliv
- direktör Antti Neimala, Företagarna i Finland rf
- ordförande Lea Karjalainen, Finlands Arbetslösas Samarbetsorganisation TVY
- direktör Keijo Sahrman, Finlands Kommunförbund
- biträdande byråchef Tarja Hassinen, Helsingfors arbetskraftsbyrå, Östra centrum
- ordförande Eija Tuutti, Arbets- och näringsförvaltningens personalförbund ANPF rf
- huvudförtroendeman, yrkesvalspsykolog Tapio Suvanto, Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorn utbildade FOSU rf
- FOSU rf:s sakkunniga, äldre regeringssekreterare Tarja Brandes, arbetsministeriet
- huvudförtroendeman, biträdande byråchef Marja Jaakkola, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf
- förtroendeman Kirsti Siponen, Löntagarorganisationen Pardia/Statens tjänstemannaförbund rf.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

*Motivering***Den samlade invandringsspolitiken**

I regeringsprogrammet finns det inskrivet att invandrings- och integreringsfrågorna ska lyftas över till inrikesministeriet och genom propositionen ska detta genomföras. Tanken är att det genom en koncentring av invandringsspolitiken ska finnas bättre möjligheter att lägga upp mål, ta fram och genomföra en sammanhållen, samordnad och förutseende invandringsspolitik och samtidigt hantera de förändrade förhållandena flexibelt. Utskottet finner målen viktiga och förordar den föreslagna ändringen.

Invandringsspolitiken påverkas bland annat av tillgången till arbetskraft, internationellt skydd, åtgärder för att förhindra illegal invandring, statens interna säkerhet och enskilda utlänningars rättigheter. Det krävs tydlig politisk styrning och samarbete med bland andra kommuner, arbetsmarknadens organisationer och frivilligorganisationer för att alla dessa aspekter och intressen ska kunna balanseras mot varandra.

Med avseende på en konsekvent invandringsspolitik och en tydlig politisk styrning är det, enligt utskottet, en bra lösning att regeringen Vanhänen 2 vill koncentrera migrationsfrågorna till migrationsministern. Samtidigt är det viktigt att den nödvändiga flexibiliteten på arbetsmarknaden, konventioner om internationellt skydd som är bindande för Finland och principerna för mänsklig behandling får den status som tillkommer dem både i den nya ministeriestyrningen och på Invandrarverket. Samtidigt påpekar utskottet att det brådskar med åtgärder för att utlänningar ska kunna arbeta oberoende av på vilka grunder de får uppehållstillstånd.

Invandringsspolitiken har återverkningar inom många livsområden i vårt samhälle och det finns en lång rad aktörer dels på ministerierna, dels på regional och lokal nivå. Trots den föreslagna centraliseringen kommer en stor del av invandringsspolitiken också framöver att genomföras någon annanstans än inom inrikesministeriets

förvaltningsområde. I integrationsfrågor är till exempel undervisningsministeriet, utbildningsstyrelsen, Kommunförbundet och kommunerna samt arbetskrafts- och näringscentralerna och arbetskraftsbyråerna viktiga aktörer. Följaktligen krävs det ett intensivt och välfungerande samarbete mellan alla dessa aktörer.

För integrationen av invandrare är det av största vikt att arbetsmarknaden är beredd att ta emot dem och att de ges chansen att få arbetserfarenheter och skapa nya kontakter på arbetsmarknaden. På den punkten spelar arbetskrafts- och näringscentralerna och arbetskraftsbyråerna en framträdande roll. Invandrare behöver i stor utsträckning precis samma arbetsmarknadsutbildning och andra åtgärder som arbetskraftsbyråerna tillhandahåller för andra brukare. För att styra integrationen och servicen till invandrare krävs det bra och fast samarbete mellan inrikesministeriet och arbets- och näringsministeriet. Samtidigt är det angeläget att ministerierna satsar på effektivare åtgärder för att förbättra sysselsättningsläget för de invandrare som redan finns i Finland.

Det mångkulturella inslaget som kommer med invandrarna är i många hänseenden en rikedom för vårt samhälle, framhåller utskottet. Ett ökat umgänge mellan människor från olika delar av världen medverkar dessutom till att minska rasismen.

För en positiv utveckling behövs det en väl genomförd integrationspolitik. I många sammanhang har utskottet påpekat att också de invandrargrupper som nu är undantagna tjänsterna enligt integrationslagen bör erbjudas möjlighet att ta del av tjänsterna. Bland dessa grupper märks förvärvsarbetande invandrare och deras familjemedlemmar samt åldringar och hemmamammor. Också invandrare som kommer till Finland genom äktenskap kan behöva integrationsåtgärder för att få arbete och lära sig klara av problematiska situationer på egen hand. Vidare påpekar utskottet att alla invandrare måste ges möjlighet att studera landets språk och få basfakta om det finländska samhället. Då är det

lättare för dem att anpassa sig. Åtgärderna motverkar dessutom diskriminerande och rasistiska attityder.

Vidare vill utskottet lyfta fram vikten av att vi bättre utnyttjar invandrarnas utbildning och erfarenhet i våra integrationsåtgärder och i Arbetskraftsservicen. Det är angeläget att invandrare ges möjlighet att få arbete som motsvarar deras utbildning. Då är det extra viktigt att deras examina godkänns och att det avsätts nödvändiga resurser för den kompletteringsutbildning och de språkkurser som de behöver.

Enligt propositionen ska också hjälpen till offer för människohandel flyttas över från Arbetsministeriet till Inrikesministeriet. Det blir lättare att effektivt bekämpa människohandeln när ett och samma ministerium styr hela kedjan från att hitta och identifiera offer för människohandel till att ordna hjälp för offren och förhindra att de blir offer på nytt. Det är viktigt att vi tar vara på fördelarna med omorganiseringen och att nyordningen resulterar i mer konsekventa insatser för att stoppa människohandel.

Personalens anställningsvillkor

Utgångspunkten är att personalen ska ha trygga villkor, sägs det i motiven till propositionen. Vid omställningar i förvaltningen spelar förändringsledarskap, information till personalen och personalens medinflytande en viktig roll, påpekar utskottet. För en friktionsfri omställning utan större negativa effekter för arbetet är det ex-

tra viktigt att de anställda får aktuell information och känner att de är delaktiga i processen och kan påverka sitt kommande arbete och sin arbetsmiljö.

A och O är att alla medarbetare behandlas lika i den nya organisationen och att också de som flyttar över ges en genuin möjlighet att utveckla sig själva och få intressanta arbetsuppgifter. Samtidigt påpekar utskottet att det finns vissa löneskillnader mellan ministerierna och anser att skillnaderna i lönesättning bör utredas och samordnande åtgärder vidtas i förekommande fall.

Samtidigt påpekar utskottet för grundlagsutskottet att 1 § 2 mom. i lagförslag 17 föreskriver följande: "De anställda som överförs behåller sina rättigheter och skyldigheter enligt anställningsvillkoren vid överföringen". Bestämmelsen innebär sannolikt att anställningsvillkoren inte ändras utan att de anställda också efter överföringen behåller de rättigheter och skyldigheter som de har vid Arbetsministeriet vid tidpunkten för överföringen fram till dess något annat avtalar eller föreskrivs på behörigt sätt. Utskottet föreslår att grundlagsutskottet utreder om bestämmelsen bör formuleras mer exakt för att bättre motsvara sitt syfte.

Utlåtande

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet anför

att grundlagsutskottet bör beakta det som sägs ovan.

AjUU 4/2007 rd — RP 90/2007 rd

Helsingfors den 10 oktober 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Arto Satonen /saml
vordf. Jukka Gustafsson /sd
medl. Outi Alanko-Kahiluoto /gröna
Susanna Haapoja /cent
Anna-Maja Henriksson /sv
Arja Karhuvaara /saml
Merja Kuusisto /sd
Merja Kyllönen /vänst

Jari Larikka /saml
Markus Mustajärvi /vänst
Sanna Perkiö /saml
Paula Sihto /cent
Katja Taimela /sd
Tarja Tallqvist /kd
Jyrki Yrttiaho /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Ritva Bäckström.